

TEKST INSPRAAK DORPSTEAM PLASSENGEBIED

Datum: 10 juni 2026

Betreft: 2^e herziening ontwerp Bestemmingsplan Plassengebied

<https://www.bodegraven-reeuwijk.nl/file/2e-herziening-plassengebiedontwerpexcl-bijlagen>

SPREKER 1 (van2)

- korte intro -

Begin 2024 hebben wij een zienswijze ingediend tegen onderdelen van deze tweede herziening van het bestemmingsplan Plassengebied. Vooraf hebben wij bewoners gevraagd of zij onze zorgen deelden en bereid waren zelf een zienswijze in te dienen. Tientallen inwoners hebben dat gedaan. Dat is een serieus signaal van betrokkenheid en zorg over de toekomst van het Plassengebied.

Ik spreek hier vandaag in omdat de beantwoording van de zienswijzen de kern van onze bezwaren niet weerlegt. Ik focus op de volgende punten:

- De herziening haaks staat op de Toekomstvisie Plassengebied
- Het leidt tot het vervagen van de grenzen van wat is toegestaan
- De gevolgde procedure.

TOEKOMSTVISIE VERSUS HERZIENING

In 2021 heeft deze raad een toekomstvisie vastgesteld voor het Plassengebied. Daarin stelt u dat wordt ingezet op: “robuuste natuur, versterken van de biodiversiteit en de waterkwaliteit, beschermen van cultuurhistorie en de doorzichten, rustige recreatie en groene woonmilieus”.

Die visie is niet vrijblijvend. Zij is vastgesteld om richting te geven aan toekomstige besluiten.

Ik wil daarom de volgende vraag aan u voorleggen: Hoe verhoudt de verruiming van recreatieve mogelijkheden zich tot die toekomstvisie?

De herziening biedt mogelijkheden voor onder andere meer verharding en bouwwerken zonder vergunning, aanleg van parallelle steigers en hogere erfafscheidingen.

Dit staat haaks op het ‘versterken van de natuurwaarden en het beschermen van doorzichten’.

Deze verruiming zorgt voor meer en langer verblijf, meer verlichting, meer geluid, meer vaarbewegingen, meer vervuiling en meer menselijke aanwezigheid.

Dat is geen theorie, maar een logisch en voorspelbaar gevolg.

Maar de gemeente stelt dat de herziening niet voorziet in extra ruimte voor recreatie, maar uitsluitend in extra mogelijkheden op de natuurpercelen. En daarom voorziet zij geen toename van de recreatiedruk.

Deze redenering miskent echter dat een verruiming van gebruiksmogelijkheden juist zal leiden tot intensiever en langduriger gebruik van natuurpercelen. Want recreatiedruk wordt niet alleen bepaald door het aantal percelen. Recreatiedruk wordt ook bepaald door de intensiteit van het gebruik. En juist die gebruiksiteit wordt met deze herziening vergroot.

En een verhoogde gebruiksiteit staat haaks op het de ‘rustige recreatie en robuuste natuur’ waar in de toekomstvisie juist op wordt ingezet.

Geachte leden, is het daarom niet opmerkelijk dat deze herziening de gebruiksmogelijkheden op percelen met natuurwaarden verder verruimt?

VERVAGEN VAN GRENZEN WAT IS TOEGESTAAN

De gemeente stelt dat de herziening "vereenvoudigt en verduidelijkt". Voor een aantal van de verruimingen komt de vergunningsplicht te vervallen. Ook het verplichte natuuronderzoek komt te vervallen. Dit zorgt inderdaad voor een vereenvoudiging.... om te overtreden!

De gemeente heeft ons eerder ook verteld dat de verruimingen de handhavingslast zouden moeten verminderen. Maar legalisering van bestaande situaties en verdere verruimingen leiden niet tot minder overtredingen of lagere handhavingskosten.

Wij zien in het gebied dat binnen enkele jaren natuurlijke oevers en rietkragen zijn veranderd in recreatieve verblijfsplekken met verhardingen, loungesets, buitenbars en meer. Door meer toe te staan, verschuiven de grenzen van wat acceptabel wordt geacht.

En dit is juist nú een bedreiging, omdat meerdere percelen en landtongen met hoge natuurwaarden te koop worden aangeboden. Het wordt te aantrekkelijk gemaakt om hier recreatiepercelen van te maken.

PROCEDURE EN PARTICIPATIE

Tot slot wil ik uw aandacht vestigen op de procedure.

Is het niet logisch dat bij een voorgenomen herziening **alle** stukken die voor de onderbouwing nodig zijn ook aanwezig zijn? Is het dan niet vreemd dat de Natuurtoets Bestemmingsplan Plassengebied pas 2 weken geleden aan ons is toegestuurd, terwijl de herziening in al december 2023 is gepubliceerd?

De zienswijze die wij als Dorpsteam hebben ingediend is daarnaast onvolledig beantwoord. Op de argumenten die we hebben aangedragen voor onze bezwaren geen reactie te lezen in de zienswijzenota.

Een onvolledige herziening publiceren, cruciale informatie 2 weken voor de inspraakavond pas toesturen én een onvolledige beantwoording van de zienswijze staat op gespannen voet met een transparante procedure en serieuze burgerparticipatie.

CONCLUSIE

Geachte raadsleden, u staat vandaag niet voor de keuze tussen natuur of recreatie.

U staat voor de keuze of verdere verruiming van recreatieve mogelijkheden op kwetsbare locaties noodzakelijk, verantwoord, gewenst en juridisch houdbaar is. En is het consistent met uw eigen beleid?

In de afgelopen jaren hebben provincie, hoogheemraadschap, gemeente, natuurorganisaties en bewoners fors geïnvesteerd in herstel van natuurwaarden. Denk aan de eilanden in de Plas Ravensberg, Elfhoeven, de Kerfwetering en kilometers natuurvriendelijke oevers.

Het is daarom niet uit te leggen dat nieuwe verruimingen worden toegestaan terwijl de toekomstvisie in een andere richting wijst. En het leidt niet tot minder handhavingskosten, maar wel tot het verder oprekken en dus vervagen van de grenzen.

Wij verzoeken u daarom het plan aan te passen. En dat kan!

- Schrap de mogelijkheid om op natuurpercelen (artikelen 8, 9 en 11) meer recreatieve voorzieningen toe te voegen.
- Schrap de verruiming van erf- en terreinafscheidingen.
- Schrap de verruiming ten aanzien van steigers, vlonders en boothuizen.
- Behoud de bestaande vergunningsplicht.
- Maak natuurbehoud niet afhankelijk van regels en voorwaarden die niet gecontroleerd kunnen worden.
- Blijf trouw aan de toekomstvisie die u zelf heeft vastgesteld.

Dank u wel.

SPREKER 2

- korte intro-

Ik spreek hier vandaag in omdat ik u de vraag wil voorleggen: zijn de verruimingen in deze herziening van het bestemmingsplan juridisch houdbaar?

Ons standpunt is dat de verruimingen *niet* juridisch houdbaar zijn en wel vanwege de volgende 4 punten:

- Ten eerste heeft de gemeente geen deugdelijk onderzoek laten uitvoeren naar de gevolgen voor beschermde soorten.
- Ten tweede heeft de gemeente geen onderzoek uitgevoerd naar de cumulatieve effecten van verruimd recreatief gebruik.
- Ten derde heeft de gemeente niet aangetoond dat negatieve effecten op Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland-gebieden kunnen worden uitgesloten.
- Tot slot handelt de gemeente met de voorgenomen verruiming in strijd met de algemene zorgplicht vanuit de Omgevingswet.

Dat zijn fundamentele gebreken in de onderbouwing van wijzigingen in deze herziening. Ik zal de gebreken één voor één onderbouwen.

GEEN DEUGDELIJK ONDERZOEK

Het Reeuwijks Plassengebied maakt onderdeel uit van Habitatrichtlijngebied NL2003039. Dat brengt een zware verantwoordelijkheid voor soortenbescherming met zich mee.

Toch baseert de gemeente haar conclusies grotendeels op een quickscan die is gebaseerd op één dag bureauonderzoek. Er zijn geen aanvullende inventarisaties uitgevoerd naar broedvogels, vleermuizen, amfibieën of beschermde plantensoorten op de betrokken kavels.

Evenmin is gebruikgemaakt van beschikbare lokale inventarisaties, gebiedskennis en rapportages. Dat is opmerkelijk omdat de betrokken percelen liggen binnen natuurbeheertypen als Veenmoeras en Vochtig Hooiland. Juist daar mogen beschermde soorten worden verwacht.

De Natuurtoets Bestemmingsplan Plassengebied (waarin de voortoets Natura 2000 en toetsing Natuurnetwerk Nederland zitten), waarnaar verwezen wordt in de zienswijzennota, repareert dit gebrek niet. Sterker nog: in de natuurtoets wordt expliciet vermeld dat de soortenbescherming al in de quickscan zou zijn behandeld en dat de natuurtoets uitsluitend gaat over gebiedsbescherming. Met andere woorden: ook in de natuurtoets is géén aanvullend onderzoek uitgevoerd naar beschermde soorten.

In de quickscan en de natuurtoets wordt echter wél gewezen op negatieve effecten en mogelijke overtredingen van de Wet natuurbescherming.

De beantwoording van de zienswijzen stelt echter dat de verruiming geen schade veroorzaakt. Dit is misleidend.

GEEN ONDERZOEK NAAR DE CUMULATIEVE EFFECTEN VAN RECREATIE

Een tweede fundamenteel gebrek betreft het ontbreken van onderzoek naar cumulatieve effecten.

In de zienswijze van het dorpssteam is uitgebreid gewezen op de gevolgen van langduriger verblijf en intensiever recreatief gebruik. Op deze inhoudelijke argumenten is in de beantwoording nauwelijks ingegaan.

De natuurtoets richt zich vooral op aanlegwerkzaamheden en direct ruimtebeslag. Maar juist het gebruik daarna bepaalt de druk op natuurwaarden. Meer en langer verblijf, meer verlichting, meer geluid, meer vaarbewegingen, meer vervuiling en meer menselijke aanwezigheid zijn geen theoretische gevolgen. Het zijn logische en voorspelbare gevolgen van verruimde gebruiksmogelijkheden.

Het ontbreken van de cumulatieve impact van de aanlegwerkzaamheden, het ruimtebeslag én langduriger en intensiever gebruik is dus een wezenlijk gebrek in de onderbouwing.

NEGATIEVE EFFECTEN OP NATURA 2000- EN NNN-GEBIEDEN

De natuurtoets concludeert *niet* dat er geen negatief effect is. Integendeel: er wordt in de toetsing NNN zelfs aanbevolen om het bevoegd gezag te betrekken bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van deze aantasting. Dat bevoegd gezag is de provincie, maar die is niet om beoordeling gevraagd.

De conclusie luidt dus *niet* dat er *géén* negatieve effecten zijn. Er wordt slechts gesteld dat de aantasting “gering” en de negatieve effecten “niet significant” zouden zijn.

Maar in een kwetsbaar en al zwaar belast veenweidegebied betekent "gering" of “niet significant” *niet* automatisch "aanvaardbaar". Ook dit gebrek plaatst vraagtekens bij de juridische houdbaarheid.

ZORGPLICHT BINNEN DE OMGEVINGSWET

Tot slot de zorgplicht. In de natuurtoets wordt ook verwezen naar de algemene en specifieke zorgplicht.

Die algemene zorgplicht bepaalt dat “iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit of het nalaten ervan nadelige gevolgen heeft voor de fysieke leefomgeving, verplicht is die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken, dan wel de activiteit achterwege te laten.”

Daarbij wordt *niet* gesproken over uitsluitend *significante* nadelige gevolgen. Er staat: nadelige gevolgen. De natuurtoets concludeert dat negatieve effecten optreden.

Juist daarom mag van de gemeente worden verwacht dat zij terughoudend handelt in plaats van dat zij extra mogelijkheden creëert.

CONCLUSIE

Ik vraag u daarom kritisch te beoordelen of de onderbouwing van de herziening van dit bestemmingsplan voldoet aan de eisen die gesteld mogen worden aan een besluit in een Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland-gebied.

Dank u wel.